

VOCEA POPORULUI

№ 20 (1548)

ZIAR NAȚIONAL

VINERI, 27 MAI 2022

Federația „Sindsilva” și-a trasat prioritățile pe următorii cinci ani >>> p.5

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Sindicaliștii din comunicații și-au demonstrat performanțele sportive >>> p.7

Actual

Igor ZUBCU,
președintele CNSM:

„Revigorarea dialogului social, a relațiilor cu structurile sindicale internaționale constituie cheia succesului” >>> p.2-3

Sindicaliștii moldoveni și polonezi din poliție își extind colaborarea

Recent, Sindicatul „Demnitate”, organizație membră a Federației Sindicatelor din Moldova „Sindlex”, a fost vizitat de președintele Sindicatului polițienesc din Polonia. >>> p.4

Concursul Național cel mai bun în „Haute Couture”

Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Ușoară, în comun cu Centrul de Excelență în Industria Ușoară, în colaborare cu parteneri economici din domeniu, a organizat Concursul Național cel mai bun în „Haute Couture”. >>> p.7

Pe 31 mai este Ziua mondială fără tutun. Pe 1 iunie – Ziua ocrotirii copilului. În ultima duminică a lunii mai este Ziua Nistrului.

Foto: Nicu Bînzari

Raporturile de muncă și asigurările sociale, discutate cu oficiali ai OIM

„Discriminarea femeii în ceea ce privește remunerarea muncii trebuie înlăturată

Galina MUNTEANU,
g.munteanu@vocea.md

Politicele promovate de Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM), dar și reușitele obținute în domeniul muncii, fenomenul muncii la negru, dar și criza refugiaților ucraineni și suportul acordat de autorități și reprezentanții societății civile, inclusiv sindicate, au fost discutate zilele trecute în cadrul unei întrevăderi a liderilor CNSM cu Maria Jose Chamorro, specialistă în domeniul egalității de

gen și economiei formale în cadrul oficiului Organizației Internaționale a Muncii (OIM) din Budapesta.

Aceasta a efectuat o vizită de lucru în Republica Moldova, în timpul căreia a avut mai multe întrevăderi cu responsabili în domeniu din țară. În acest sens, au fost identificate unele sfere comune de colaborare, unde OIM ar putea să se implice și să ofere suport.

La întâlnirea cu reprezentanții CNSM a participat și Ala Lipciu, coordonatoare națională a Organizației Internaționale a Muncii în Republica Moldova.

În discursul său, președintele CNSM, Igor Zubcu, s-a referit la politicile aprobate și promovate de confederație în asigurarea echilibrului de gen în sfera muncii, la propunerile de modificare a legislației din domeniul muncii, la reușitele, dar și la unele probleme care se perpetuează de la un an la altul și care se află mereu pe agenda sindicatelor.

„Vreau să vă mulțumesc pentru expertiza OIM ce ține de analiza legislației muncii pe diferite domenii, pe care ne-o oferiți sistematic. Egalitatea de gen se regăsește

printre prioritățile Strategiei CNSM pentru anii 2022-2027. Este vorba, înainte de toate, de promovarea egalității de gen, de aplicarea principiului remunerării egale, fără discriminare, pentru femei și bărbați. Dacă e să ne referim la anul 2021, potrivit unui studiu, femeile au ridicat salarii mai mici decât bărbații, în medie cu circa 13 la sută. Este un indicator alarmant pentru noi. Aceste discrepante la salarii vor duce indirect și la discrepante între pensii, la femei și bărbați”, a menționat Igor Zubcu.

>>> p.4

ABONEAZĂ-TE la „VOCEA POPORULUI”

Abonament

1 lună - 17,60 lei; 3 luni - 52,80 lei; 6 luni - 105,60 lei.

» ACTIVITATEA CNSM

2

Interviu

Igor ZUBCU, președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova:

„Revigorarea dialogului social, a relațiilor cu partenerii naționali și internaționali constituie cheia succesului”

– **Domnule președinte, au mai rămăște numărate până la Congresul IV al CNSM. Care este, după părerea Dvs., atmosfera în sindicate în preajma evenimentului anului?**

– Pentru sindicate, Congresul e un eveniment foarte important – este forumul principal, în cadrul căruia fiecare sindicalist are posibilitatea să se pronunțe asupra situației oamenilor muncii, a problemelor cu care se confruntă și să vină cu propuneri vizând activitatea sindicală în următorii cinci ani. Desigur, organizarea acestui eveniment presupune o muncă asiduă, deoarece sunt implicați, practic, sindicaliștii de la toate nivelurile – începând cu membrii din organizațiile sindicale primare până la membrii din federațiile sindicale național-ramurale. Dat fiind acest fapt, sindicatele la etapa actuală lucrează cu o intensitate sporită pentru a previziona problemele de viitor și pârghiile prin care urmează să le găsească soluții. În general, precum cred că este mereu, atmosfera în sindicate este caracterizată de necesitatea de a fi cât mai vizibile și cât mai eficiente în acțiunile lor.

Practica activității sindicale a demonstrat nu o singură dată că munca sindicatelor este indisolubil legată de cauza apărării drepturilor și a intereselor membrilor. Astfel, sindicatele își exprimă voința comună de modernizare și dezvoltare în continuare a mișcării sindicale, stabilind, pentru următoarea perioadă, prioritățile strategice ale sindicatelor pentru îmbunătățirea situației angajaților.

La etapa actuală, există speranța că lucrurile se vor redresa și vom trece la o nouă etapă, într-o lume cu noi schimbări și provocări, mai favorabile pentru salariați.

– **Potrivit unui sondaj de opinie Vox Populi, 34% din populație au încredere în Sindicate, mai mult decât în Guvern,**

în Comisia Electorală Centrală, în sistemul bancar, în Parlament, în justiție, în partidele politice și în Patronate. Iar printre evenimentele importante de anul trecut se numără schimbarea președintelui și îmbunătățirea managementului CNSM. Iar această încredere e în creștere. Mulți văd aici rezultatul pozitiv al alegerii Dvs. în funcția de președinte, la sfârșitul anului trecut...

– Este încurajator faptul că încrederea populației în sindicate este în creștere. Dar să nu uităm că încrederea populației în sindicate depinde doar de eficacitatea activității lor în vederea protejării drepturilor și a intereselor salariaților.

Sindicatele sunt acele organizații la care te poți adresa atunci când viața este mai grea și mai dificilă. Iată de ce, în ultima perioadă, urmare a pandemiei, a războiului din țara vecină, a crizei energetice, a creșterii prețurilor și tarifelor, oamenii și-au intensificat legăturile cu sindicatele și au beneficiat de susținerea

noastră, am găsit soluții pentru problemele lor. Poate că nu am putut rezolva toate problemele, dar, oarecum, am obținut creșteri de salarii, am fost mai vizibili, fiind în stradă pe 6 decembrie în fața Parlamentului, pentru a asigura respectarea drepturilor salariaților din sfera bugetară, am solicitat Guvernului și am obținut îmbunătățirea protecției populației ca urmare a creșterii tarifelor la resursele energetice, am revenit la o comunicare mai bună cu partenerii sociali. Doresc doar să menționez că CNSM este o echipă foarte bună, atât privind specialiștii, cât și la nivel decizional, de lideri din sindicatele de ramură, care sunt sindicaliști devotați și cu care pot să promovez viziunile și ideile ce țin de mișcarea sindicală. Intensificarea muncii noastre, soluționarea problemelor oamenilor muncii, schimbarea de imagine pe care am promovat-o cred că sunt principalele elemente care au condus la creșterea încrederii populației în sindicate.

– **În context, care sunt, în opinia Dvs., cele mai importante evenimente demne de consemnat de când ați fost ales în funcția de președinte al CNSM?**

– Așa cum, am menționat mai sus, în această perioadă, după ce am fost ales în funcția de președinte al CNSM, am pus accentul pe necesitatea revigorării relațiilor cu partenerii sociali, a dialogului social, dar și a intensificării relațiilor cu structurile sindicale internaționale, care s-au declarat deschise să acorde suport sindicatelor din Republica Moldova în situația actuală, marcată de mai multe crize prin care trece țara noastră.

Astfel, la multiplele solicitări ale CNSM, a fost reluată activitatea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective. În context, am stabilit și desfășurat întrevederi cu conducerea Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, precum și cu mai mulți reprezentanți din actualul Guvern (ministru Muncii și Protecției Soci-

ale, ministrul Justiției, ministrul Finanțelor, șeful Inspectoratului de Stat al Muncii).

În cadrul acestor întrevederi au fost abordate un sir de subiecte legate de neadmiterea diminuării drepturilor și garanțiilor de muncă ale salariaților, de dezvoltarea parteneriatului social în sfera muncii, asigurarea respectării drepturilor de muncă ale salariaților, perfecționarea cadrului legal în materie de reglementare a raporturilor de muncă, armonizarea legislației naționale cu normele dreptului internațional la care Republica Moldova este parte și altele.

Sindicatele au intensificat dialogul și cu alte două autorități importante în stat – Președinția și Parlamentul. Astfel, am avut o întvedere cu președintele Parlamentului, Igor Grosu. În cadrul acestui dialog am abordat mai multe chestiuni, cea mai importantă fiind neadmiterea creșterii presiunii asupra salariilor și a veniturilor lucrătorilor în legătură cu creșterea prețurilor la resursele energetice. Concomitent, un eveniment important a fost întâlnirea cu președintele Republicii Moldova, Maia Sandu, care s-a arătat deschisă pentru dezvoltarea dialogului cu partenerii sociali.

Conducerea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova a avut o întvedere cu Cezlav Panico, Avocatul Poporului. În cadrul discuțiilor am trasat mai multe priorități pentru conlucrare, fiind evidențiate următoarele trei: stabilirea unui salariu minim unic în funcție de salariul mediu lunar pe economie; îmbunătățirea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar în vederea asigurării plății egale pentru munca de valoare egală; pensia în condiții avantajoase pentru salariații care au activat în condiții deosebite de muncă.

De asemenea, în această perioadă am avut o întvedere constructivă cu Ala Lipciu, coordonatorul național al Organizației Internaționale a Muncii în Republica Moldova, la care am abordat consolidarea relațiilor de colaborare și direcțiile de activitate comună pentru anul curent. Totodată, au fost discutate perspectivele de cooperare în mai multe domenii cu Simon Springett, coordonator rezident al Organizației Naționale Unite (ONU) în Republica Moldova.

Au fost trasate perspectivele de colaborare între CNSM și Fundația germană „Friedrich-Ebert-Stiftung” (FES).

În ceea ce privește intensificarea relațiilor sindicale la nivel internațional, aș dori să menționez aici întvederea cu Sharan Burrow, secretar general al Confederației Internaționale a Sindicatelor (ITUC), în februarie anul curent, la Bruxelles, Belgia. Obiectivele și subiectele de dialog s-au axat pe perspectivele de colaborare internațională pentru perioada următoare, consolidarea relațiilor de parteneriat și de solidaritate în contextul reabilitării mișcării sindicale pentru perioada post-pandemică.

» p.3

3 ACTIVITATEA CNSM

Interviu

« p.2

Conducerea CNSM a avut și o întrevedere cu Sergejus Glovackas, directorul Biroului Organizației Internaționale a Muncii pentru Activitățile Lucrătorilor pentru Europa și Asia Centrală (ILO-ACTRAV), care s-a aflat într-o vizită de lucru în Republica Moldova în aprilie anul curent. Discuțiile s-au referit la situația refugiaților din Ucraina, precum și la consolidarea relațiilor de colaborare dintre CNSM și ILO-ACTRAV, inclusiv perspectivele de colaborare pentru perioada 2022-2023, în conformitate cu Strategia CNSM și prioritățile pentru această perioadă.

În scopul sporirii dialogului social la noi în țară, dar mai cu seamă a capacităților de funcționare ale Comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel teritorial, CNSM, cu suportul Organizației Internaționale a Muncii, a implementat în martie-aprilie 2022 proiectul „Susținerea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective și a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel teritorial în asumarea rolului lor în mecanismele de consultare colectivă și negocieri”. În cadrul acestui proiect, am participat la întrevideuri cu partenerii sociali din raioanele Soroca, Rezina și Fălești. Concomitent, în aceste raioane, au fost efectuate activități de instruire pentru membrii Comisiei teritoriale pentru consultări și negocieri colective.

– Totodată, în această perioadă, urmare a insistenței sindicatelor, CNSM a înregistrat mai multe realizări.

– Printre cele mai importante reușite din perioada decembrie 2021 – prezent, putem menționa implementarea mai multor propuneri lansate de sindicate, și anume: majorarea, începând cu 1 aprilie 2022, datorită insistenței CNSM, a cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real până la 3500 de lei; reexaminarea, începând cu 1 ianuarie 2022, a pensiilor de dizabilitate, stabilite până la 1 ianuarie 1999, pentru persoanele care au un stagiul de cotizare de peste doi ani după realizarea dreptului la pensie de dizabilitate; introducerea, începând cu anul 2022, a dreptului la pensie anticipată pentru carieră lungă, care se acordă persoanelor care au realizat o activitate de muncă mai mare decât stagiul de cotizare necesar (cu cinci ani mai mult – pentru bărbați și cu trei ani mai mult – pentru femei).

– Care sunt cele mai frecvente încălcări comise de angajatori în raport cu salarii și cum pot fi prevenite și contracarate aceste încălcări, în opinia sindicatelor?

– Problemele cu care se confruntă sindicatele, preponderent, țin de asigurarea respectării drepturilor și a intereselor profesionale, economice și sociale ale salariaților.

Acestea se referă inclusiv la: perfecționarea cadrului legal ce ține de înregistrarea sindicatelor în calitate de persoană juridică; armonizarea legislației naționale în materie de

inspecție a muncii cu prevederile Convenției nr. 81 și Convenția nr. 129 ale OIM; adoptarea unui mecanism extrajudiciar (simplificat) de soluționare a litigiilor individuale de muncă; asigurarea eficienței a realizării drepturilor sindicale privind descurajarea angajatorilor de la acțiuni care tind să împiedice exercitarea drepturilor sindicale, inclusiv la fondarea sindicatelor; promovarea ratificării Convenției OIM nr. 173 privind protecția creanțelor lucrătorilor în caz de insolvență a angajatorului; promovarea constituirii fondului de garantare a creanțelor salariale ale lucrătorilor în cazul insolvenței angajatorului și altele.

Cele mai frecvente încălcări ale drepturilor salariaților țin de concedierea ilegală a acestora, ignorarea condițiilor legislației cu privire la încheierea contractelor individuale de muncă, neacordarea concediilor de odihnă cu plata indemnizației respective, încălcarea drepturilor salariaților la aplicarea sancțiunilor disciplinare etc.

Printre cele mai frecvente încălcări comise de angajatori în raport cu salariații se numără: nerespectarea prevederilor legale privind încheierea contractului individual de muncă; neachitarea la timp și integrală a salariului; neasigurarea condițiilor de muncă conform cu cerințele de securitate și sănătate în muncă; încălcări referitoare la timpul de muncă; neacordarea concediului de odihnă anual; încălcarea procedurii de aplicare a sancțiunilor disciplinare; disponibilizarea neregulamentară; neacordarea garanțiilor și a compensațiilor în legătură cu încetarea contractului individual de muncă etc.

Mijloacele de acțiune aplicate de către sindicate, în asemenea cazuri, sunt determinate de legislație și de Statutul CNSM. Însă este de recunoscut faptul că cel mai eficient și democratic mecanism de protejare a drepturilor și garanțiilor de muncă ale salariaților îl constituie dialogul și parteneriatul social. CNSM utilizează acest mecanism în mod prioritar în asigurarea respectării drepturilor membrilor săi.

Concomitent, în opinia sindicatelor, încălcările care se comit de angajatori în raport cu salariații pot fi prevenite și contracarate: în primul rând, prin asigurarea unui sistem

eficient de inspecție a muncii. În context, ținem să menționăm că sindicatele militează pentru racordarea cât mai urgentă a cadrului normativ național la prevederile Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii nr. 81 privind inspecția muncii în industrie și comerț și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură și fortificarea capacităților instituționale ale Inspectoratului de Stat al Muncii; în al doilea rând, prin crearea cât mai urgentă și punerea în aplicare a Registrului salariaților din Republica Moldova.

În același timp, luând în considerare menirea sa statutară, sindicatele vor contribui la apărarea drepturilor și intereselor profesionale, economice, de muncă și sociale ale salariaților, prin: participarea în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative din domeniul muncii și cel social-economic; promovarea inițiativelor legislative în vederea racordării legislației naționale la standardele internaționale în domeniul muncii; negocierea și încheierea convențiilor colective; exercitarea controlului sindical asupra respectării legislației în domeniul muncii și în cel al securității și sănătății în muncă, monitorizarea respectării Convențiilor OIM ratificate de Republica Moldova etc.

– Puteți să punctați obiectivele principale pe care le urmăriți, în cazul în care veți fi ales pentru un mandat deplin, pe 3 iunie a.c.?

– Obiectivele de activitate ale CNSM pentru perioada 2022-2027 sunt prevăzute în proiectul Strategiei CNSM pentru anii 2022-2027, care urmează a fi aprobată la Congresul IV al CNSM din 3 iunie anul curent.

CNSM își propune să contribuie în continuare la promovarea și apărarea drepturilor și a intereselor profesionale, economice, de muncă și sociale ale salariaților-membri

și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură; promovarea instituirii sancțiunilor contravenționale pentru încălcarea legislației cu privire la sindicate și a drepturilor sindicale garantate de lege și statutele sindicatelor; promovarea parteneriatului social, a negocierilor colective și încheierii convențiilor colective și a contractelor colective de muncă; elaborarea și promovarea spre semnare a unor convenții colective (nivel național) pe diferite subiecte din domeniul muncii și cel social-economic, care nu sunt acoperite de legislația în vigoare sau necesită reglementare suplimentară.

– Se știe, populația Republicii Moldova e în scădere, și nu e vorba atât de o evoluție demografică negativă, cât de exodul în Occident în scop de muncă. Pe acest fundal, scade și numărul de membri de sindicat. Aveți pregătit un plan pe termen lung pentru a încerca redresarea acestei situații? Bineînțeles, împreună cu partenerii sociali...

– Confederația își va direcționa activitatea spre realizarea prevederilor statutare, apărarea libertății sindicale, extinderea mișcării sindicale naționale, consolidarea și dezvoltarea sindicatelor de toate nivelurile. Sindicatele, în acest domeniu, se vor orienta inclusiv spre Obiectivul de Dezvoltare Durabilă (ODD) nr.16 al Agendei 2030, care urmărește promovarea societății pașnice și incluzive pentru dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și crearea instituțiilor eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.

Confederația va pleda pentru:

1. asigurarea democrației și transparenței în activitatea organelor sindicale de toate nivelurile prin implicarea membrilor de sindicat în procesul decizional, monitorizarea și evaluarea realizării deciziilor adoptate;
2. consolidarea organizațională a instituției sindicale prin dezvoltarea conștiinței sindicale a membrilor de sindicat și implicarea activă a acestora în acțiunile sindicale;
3. consolidarea instituțională pe verticală și orizontală a structurilor sindicale de toate nivelurile prin organizarea campaniilor și acțiunilor comune de solidarizare în scopul apărării și promovării drepturilor membrilor de sindicat;
4. evaluarea periodică a capacităților instituționale, perfecționarea și ajustarea structurilor sindicale existente prin adaptarea funcțiilor acestora la evoluția societății;
5. motivarea apartenenței la sindicat prin diversificarea garanțiilor negociate, preponderent pentru membrii de sindicat și prestarea serviciilor echitabile și profesionale.

– Aveți un mesaj către membrii de rând ai sindicatelor, către delegații la congres?

– Mă adresez către toți membrii de sindicat, inclusiv către cei care vor fi delegați la congres. După cum am menționat, Congresul, în prejma căruia ne aflăm, va determina obiectivele strategice ale mișcării sindicale pentru perioada următoare. Lucrul acesta ne îndeamnă pe toți să fim cât mai solidari în munca noastră sindicală, pentru a ne realiza cauza comună – apărarea drepturilor și intereselor membrilor de sindicat și o mișcare sindicală puternică. Sunt sigur că avem toate capacitățile și mecanismele, a căror aplicare eficientă ne va permite să facem față tuturor sarcinilor care vor fi trasate de către Congres.

Membrii de sindicat trebuie să fie siguri că, indiferent de circumstanțele din societate, instituția sindicală va exista în continuare și va contribui la apărarea drepturilor și intereselor profesionale, economice și sociale ale salariaților.

Interlocutor: Ilie LUPAN
Foto: Nicu Bînzari

Parteneriat

Raporturile de muncă și asigurările sociale, discutate cu oficiali ai OIM

(Continuare din p. 1)

Președintele CNSM s-a referit și la mecanismele care ar trebui folosite pentru a extinde serviciile alternative de îngrijire și educare a copiilor, asigurând condiții pentru ca părinții să poată combina viața personală și obligația de îngrijire a copiilor cu viața profesională. În același context, liderul sindical a făcut trimitere și la dialogul constructiv pe care îl are confederația cu autoritățile în asigurarea protecției drepturilor salariaților, femeii, ale familiei per ansamblu, aducând exemple de modificări la legislație în acest sens, operate la insistența sindicatelor.

Restanțe la capitolul ratificarea convențiilor internaționale

Acest aspect a fost menționat și de către Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, care a ținut să accentueze restanțele pe care le au autoritățile la capitolul ratificarea convențiilor internaționale în domeniul muncii.

Foto: Nicu Bînzari

„În 11 ani, a fost ratificat doar un singur document important în domeniu – Convenția OIM nr. 161 privind serviciile de sănătate ocupațională. A fost o presiune și din partea sindicatelor în acest sens. Era pregătit și raportul de expertiză, era pregătit totul, dar nu se dorea implementarea documentelor. Noi nu vedem acum un

impediment pentru a ratifica și Convenția nr. 190 privind eliminarea violenței și a hărțurii la locul de muncă, Convenția nr. 156 privind egalitatea de șanse și egalitatea de tratament pentru lucrătorii bărbați și femei. Pe parcursul ultimilor ani, CNSM a cerut autorităților ratificarea a cel puțin zece convenții, dar de fiecare dată ni se

spunea că nu avem raport de evaluare”, a punctat Sergiu Sainciuc.

La rândul său, Maria Jose Chamorro, specialistă în domeniul egalității de gen și economiei formale în cadrul Oficiului OIM din Budapesta, a mulțumit sindicatelor pentru oportunitățile create și a dat asigurări că va depune toate eforturile pentru a îmbunătăți colaborarea în acest domeniu. Dânsa s-a referit la chestiuni cum ar fi oficializarea relațiilor de muncă, munca nedeclarată, salariul minim și cum poate OIM să ne ajute ca acesta să fie majorat, discrepanța salarială între femei și bărbați, economia de îngrijire, precum și la violența și hărțuirea la locul de muncă.

Maria Jose Chamorro a menționat că în urma acestei vizite va fi elaborat un raport care va conține o serie de recomandări pentru a fi aplicate de partenerii sociali din Republica Moldova.

Organizația Internațională a Muncii este o instituție specializată a Organizației Națiunilor Unite, cu competențe în materie de muncă și securitate socială. Republica Moldova a devenit membră a OIM în anul 1992.

Obiectiv

ITUC a lansat campania „Este timpul pentru susținerea ODD 8”

În luna iulie anul curent, cu suportul Organizației Națiunilor Unite (ONU), va fi organizată o nouă sesiune, a X-a, a Forumului politic la nivel înalt privind dezvoltarea durabilă (HLPF). În cadrul Forumului, delegați din diferite țări ale lumii vor examina cum este implementată Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și care sunt progresele cu privire la atingerea mai multor Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD).

În legătură cu aceasta, Confederația Internațională a Sindicatelor (ITUC), din care face parte și Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM), a lansat o campanie de informare și sensibilizare prin intermediul căreia îndeamnă guvernele și partenerii sociali să includă în Declarația ministerială din acest an a Forumului politic la nivel înalt privind dezvoltarea durabilă mai multe subiecte cheie, care se referă la Obiectivul de Dezvoltare Durabilă nr. 8: Muncă decentă și creșterea economică.

Sharan Burrow, secretar general al ITUC, susține că lumea muncii are nevoie de un nou contract social, centrat pe ODD 8. „În cadrul HLPF 2022, lumea va evalua progresele înregistrate pe cinci ODD-uri: ODD 4 privind educația, ODD 5 privind egalitatea de gen, ODD 14 privind viața sub apă, ODD 15 privind viața pe pământ și ODD 17 privind parteneriatele pentru obiective. Deși ODD 8 nu se află în lista de revizuire, ne vom asigura că face parte

din discuții. Deoarece cu obiectivele sale privind munca decentă, creșterea favorabilă incluziunii, distribuția echitabilă a bogăției, incluziunea socială și conservarea mediului, Obiectivul 8 este fundamental pentru construirea unei redresări centrate pe om și pentru promovarea Agendei 2030”, consideră Burrow.

În acest context, CNSM susține demersurile ITUC și a expedit Guvernului Republicii Moldova o scrisoare semnată de Igor Zubcu, președintele CNSM. „Considerăm că țintele prevăzute de ODD 8 „Muncă decentă și creștere economică” sunt esențiale pentru un nou contract social și necesită a fi reflectate în Declarația ministerială a Forumului din 2022. Apelăm la sprijinul dumneavoastră pentru a face din Noul contract social o realitate în cadrul Deceniului de acțiune pentru ODD-uri”, se arată în scrisoare.

CNSM consideră necesar de reflectat în Declarația HLPF 2022 următoarele subiecte cheie: asigurarea accesului universal la testare, tratament și vaccinuri pentru Covid-19; creșterea investițiilor în locuri de muncă (Pentru a atinge ocuparea deplină a forței de muncă, așa cum prevede ODD 8, lumea

trebuie să creeze 575 de milioane de noi locuri de muncă, până în 2030); protecție socială; egalitatea de gen; salarii decente; învățarea pe tot parcursul vieții; dialog social.

În apelul lansat de secretar general al ONU pentru un „contract social reînnoit”, a fost subliniată importanța asigurării unui nou model de guvernare globală bazat pe un multilateralism revigorat și incluziv. Noul contract social reprezintă un fundament pentru securitatea comună în fața inegalităților masive, a crizei climatice și a pandemiei, toate într-o perioadă de escaladare a conflictelor. Totodată, acesta trebuie să răspundă la șase revendicări ale lucrătorilor: crearea de locuri de muncă ecologice din punct de vedere climatic, cu o tranziție echitabilă; un nivel minim de protecție a muncii pentru toți lucrătorii; protecție socială universală; salarii minime și salarii egale; egalitate în ceea ce privește veniturile, genul și etnia; un model de dezvoltare bazat pe drepturi, realizat prin intermediul ODD-urilor și al reformei multilaterale.

Amintim că Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a fost adoptată la 25 septembrie 2015 de către șefii de state și de guverne ai celor 193 de țări ale Adunării Generale a ONU. Acest document global include 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă, care prevăd eradicarea sărăciei lucii și a foamei, stabilește un spectru larg de obiective economice, sociale și de mediu într-o abordare integrată, bazată pe respectarea drepturilor omului.

sindicat.md

Cooperare

Sindicaliștii moldoveni și polonezi din poliție își extind colaborarea

Recent, Sindicatul „Demnitate”, organizație membră a Federației Sindicatelor din Moldova „Sindlex”, a fost vizitat de președintele Sindicatului polițienesc din Polonia, cele două entități fiind membre ale Organizației Internaționale a Polițiștilor Europeni.

În timpul întrevederii, partenerii au discutat despre activitatea sindicatelor din subdiviziunile polițienești din Republica Moldova și din Polonia, în contextul pericolului pe care îl reprezintă pentru întreaga Europă războiul din Ucraina, despre riscul profesional și munca peste program.

La sfârșitul vizitei, a fost semnat un Acord de cooperare între cele două sindicate. În baza acestuia, se vor face schimburi de informații, vizite de studiu, beneficiarii fiind membrii de sindicat din cadrul poliției.

„Poliția fără frontiere” devine un slogan ce întrupează omul legii, gata oricând să-i apere pe cetățeni și libertățile fundamentale, menit să ocrotească pacea și demnitatea umană”, a declarat pentru „Vocea poporului” Angela Otean, președintele Sindicatului „Demnitate”.

Cor. VP

5 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Congresul VI

Federația „Sindsilva” și-a trasat prioritățile pe următorii cinci ani și și-a ales noua conducere

Vinerea precedentă, la Institutul Muncii al CNSM s-a desfășurat Congresul VI al Federației Sindicatelor din Silvicultură „Sindsilva”, amânat din cauza pandemiei de Covid-19, la care au participat 65 de delegați din organizațiile sindicale din teritoriu.

În raportul de activitate a Comitetului Executiv al Federației „Sindsilva” pe perioada anilor 2016-2021, prezentat de Fiodor Botnari, președintele Federației „Sindsilva”, s-a menționat că un subiect prioritar pentru sindicate care, a stat la temelia activității Federației de la constituirea ei și până în prezent, este promovarea muncii decente - concept susținut mereu de OIM.

„Pentru sindicate, munca decentă înseamnă, întâi de toate, un loc de muncă stabil, salariu decent, condiții sănatoase și securitate la locul de muncă, protecție socială adecvată. Obiectivul sindicatelor în domeniul salarizării pentru următorii ani este de a obține majorarea esențială a garanțiilor sociale minime, adică a lefii pentru categoria I de salarizare la nivelul minimului de existență. Federația „Sindsilva”, prin intermediul proiectului BWI (Federația Internațională a Lucrătorilor din Construcții și Industria Lemnului), al cărei membru suntem, pregătește un raport despre nivelul de salarizare în ramura silvică și conceptul de remunerare pentru viitor”, a relevat liderul sindical.

Fiodor Botnari a menționat că activitatea Federației, în ultimă perioadă, a fost grav afectată de situația epidemiologică legată de Covid-19, dar și de ororile provocate de războiul din Ucraina.

„Doar printr-un parteneriat social strâns pot fi promovate eficient interesele salariaților

El a adăugat că experiența anilor a demonstrat faptul că printr-un parteneriat social strâns pot fi promovate eficient interesele sociale și economice ale salariaților. „Convenția Colectivă (nivel ramural) pe anii 2019-2022, încheiată la 12 aprilie 2019, între Agenția „Moldsilva” și Federația „Sindsilva”, este un rezultat al dialogului social și poate servi ca exemplu de colaborare a salariaților și angajatorilor prin consultări și negocieri ajungându-se la acorduri în probleme de interes comun. Dialogul social la nivel de ramură își păstrează dinamica pozitivă, însă mai există rezerve la anumite capitole”.

Totodată, liderul sindical a atras atenția asupra faptului că Hotărârea Consiliului economic de pe lângă directorul Agenției „Moldsilva” din 12.08.2020, precum și dispoziția nr.97 din 23.12.2020, contravin Convenției Colective (nivel ramural), înrăutățind considerabil condițiile de salarizare a personalului angajat. Au fost comise încălcări la calcularea salariului, la anularea neargumentată a plăților și la termenul de achitare. „Nu în toate întreprinderile se efectuează plata pentru vechimea în muncă, contrar Convenției Colective, care stipulează că suma sporului ca parte componentă a sa-

lariului tarifar nu poate fi micșorată, redusă sau anulată”.

Fiodor Botnari a relevat că problemele din ramura silvică au apărut cu mult înainte de a fi instituită starea de urgență, determinată de situația epidemiologică gravă din țară, în actualele condiții critice aceasta doar s-a aprofundat.

„Sectorul forestier, dar și întregul sistem de protecție a mediului, necesită o reformare, încercările din ultima vreme nu și-au atins scopul. Gradul scăzut de împădurire a teritoriului denotă insuficiența resurselor forestiere pentru satisfacerea necesităților economice, sociale la nivelul economiei naționale și al populației. Din cauza insuficienței suprafețelor cu vegetație forestieră, sporește vulnerabilitatea teritoriului țării la riscurile unor factori cum ar fi: secete, inundații, alunecări de teren, degradarea solurilor, extinderea zonelor de deșertificare etc. Una din cauzele principale care frânează dezvoltarea sectorului forestier este și organizarea actuală a întreprinderilor silvice, care au activități complexe și foarte variate, lipsește specializarea pe domenii, concentrarea și optimizarea cheltuielilor, activitatea în condiții de competitivitate și performanță, dotarea cu tehnologii și tehnici moderne etc.”, a subliniat președintele Federației „Sindsilva”.

Liderul sindical a subliniat că obiectivul general al reformării ar fi adaptarea sectorului forestier la noile relații din economia națională și societate prin promovarea unui management forestier eficient, bazat pe gestionarea durabilă a pădurii și a altor terenuri cu vegetație forestieră și prin creșterea aportului sectorului la dezvoltarea rurală și ameliorarea condițiilor de lucru și trai.

El s-a arătat însă îngrijorat de tactica și metodele de reformare a ramurii silvice, promovate de Ministerul Mediului: lipsește informația și transparența, există doar un concept care nu este discutat detaliat; se

încearcă a promova reforma instituțională a ramurii fără a avea specialiști silvici. În plus, în cadrul Ministerului Mediului nu există o Direcție pentru silvicultură, în care să activeze specialiști în domeniu.

Avansarea economiei de piață, a reformelor tehnologice, inclusiv în ramura silvică, atrage după sine neapărat schimbări în caracterul raporturilor de muncă din cadrul întreprinderilor silvice. Această realitate solicită un nou tip de activitate sindicală, modificarea în permanență a formelor și metodelor de protecție a drepturilor și intereselor social-economice ale angajaților silvici. Toate acestea denotă necesitatea modernizării activității Federației „Sindsilva”, aducerea acesteia în corespundere cu noile cerințe ale timpului, a subliniat Fiodor Botnari.

organizațiilor sindicale primare. La ședința Comitetului Executiv au fost puse în discuție diverse probleme ce țin de activitatea sindicală. Printre acestea sunt prioritare, de pildă: nivelul de salarizare în ramură și măsuri direcționate spre redresarea situației financiare critice; monitorizarea îndeplinirii cerințelor Convenției Colective (nivel ramural); menținerea relațiilor internaționale, prin participarea la ședințele comune cu Biroul Executiv al Federației „Silva” din România, conform Protocolului de colaborare; repararea biletelor de tratament și pentru odihna de vară a copiilor; examinarea petițiilor; organizarea Concursului „Cel mai bun pădurar”, susținut și sponsorizat de Federația „Sindsilva” ș. a.

Fiodor Botnari a mai menționat că, odată cu reînființarea Ministerului Mediului, Agenția „Moldsilva” urmează să-și revadă unele activități, aliniindu-le la politica Uniunii Europene de protecție a mediului, conform capitolului „Mediu” din Acordul de Asociere, care prevede angajamente și activități concrete, care urmează să fie realizate în domeniul protecției mediului.

Drept răspuns ar servi Proiectul de împădurire a 100 mii de ha în următorii 10 ani, obținut de președintele Republicii Moldova, Maia Sandu, la Summit-ul de la Glasgow asupra schimbărilor climatice. Implementarea acestui proiect va demonstra aspirațiile silvicultorilor noștri la valorile europene.

„Avem ferma convingere că numai legăturile directe cu membrii de sindicat, cu liderii organizațiilor sindicale și cu conducătorii întreprinderilor, prin stabilirea unor relații constructive, poate reînnoiește încrederea multor salariați în mișcarea sindicală, pentru ca Federația să devină un centru sindical ramural credibil, transparent, solidar și constructiv”, a conchis liderul sindical.

După dezbateri pe marginea raportului, delegații au aprobat o serie de hotărâri. Prin vot secret, în funcția de președinte al Federației „Sindsilva” a fost ales Ghenadie Grubii, specialist la Agenția „Moldsilva”, președinte al Comitetului sindical al aparatului central al acesteia. În calitate de vicepreședinte a fost ales Vitalie Minciună, șeful ocolului silvic Vadul lui Vodă din cadrul Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură Chișinău.

Cor. VP

Foto: Nicu Bînzari

CONSULTAȚII

6

Economistul

Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală

Plătesc contribuții în Fondul de asigurare obligatorie în medicină de peste 20 de ani și doar de două ori am fost în concediu medical. De ce nu se personifică acest fond? În timpul pandemiei am observat că atât persoanele asigurate, cât și cele neasigurate, au fost tratate la fel. Aș vrea să cunosc ce include Programul unic. Acesta include servicii stomatologice?

Tamara Morari, Bălți

Ana MOLDOVANU, consultant superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM

Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală (*Programul unic*), a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1387/2007 și periodic se completează cu noi tipuri de asistență și servicii medicale.

Programul unic cuprinde următoarele maladii și stări, prevăzute în Clasificația Internațională a Maladiilor și a Organizației Mondiale a Sănătății:

- boli infecțioase și parazitare;
- tumori;
- boli ale sângelui și unele tulburări ale mecanismului imunitar;
- boli endocrine;
- tulburări mintale;
- boli ale sistemului nervos;
- boli ale ochiului;
- boli ale urechii;
- boli ale aparatului circulator;
- boli ale aparatului respirator;
- boli ale aparatului digestiv;
- boli ale pielii;
- boli ale sistemului osteoarticular, ale mușchilor;
- boli ale aparatului genito-urinar;
- sarcina, nașterea, lăuzia;
- unele afecțiuni a căror origine se situează în perioada prenatală;
- leziuni traumatiche, otrăviri și alte consecințe ale cauzelor externe;
- boala actinică, ș. a.

Programul unic prevede acordarea, în cazul maladiilor specificate, a următoarelor tipuri de asistență și servicii medicale:

- urgentă prespitalicească;
- primară;
- specializată de ambulator, inclusiv stomatologică;
- spitalicească;
- servicii medicale de înaltă performanță;
- îngrijiri medicale comunitare și la domiciliu;
- îngrijiri paliative.

Modul de acordare a asistenței medicale în cazul maladiilor și stărilor respective poate avea caracter urgent sau programat, în funcție de starea sănătății persoanei, după cum urmează:

asistența medicală urgentă – în toate cazurile când neacordarea la timp a asistenței medicale pune în pericol viața pacientului;

asistența medicală programată – în cazurile când pacientul necesită asistență medicală, însă lipsesc condițiile menționate pentru asistența medicală urgentă.

Asistența medicală urgentă prespitalicească se acordă în cazul urgențelor medico-chirurgicale la apelul pacientului sau al altor persoane și se acordă de către serviciul prespitalicesc de asistență medicală urgentă.

Asistența medicală primară se acordă de medicul de familie, în comun cu echipa și include următoarele servicii și activități:

- servicii profilactice: imunizarea; supravegherea gravidelor și îngrijirea postnatală a lăuzelor; controlul medical anual al persoanelor în vârstă de peste 18 ani; controlul medical profilactic, inclusiv la angajare, cu efectuarea investigațiilor paraclinice necesare, inclusiv a examenului ginecologic profilactic; trimiterea pacientului către specialiștii de profil, asistența medicală la domiciliu etc.

• servicii medicale curative: prescrierea de tratament medical, inclusiv a medicamentelor compensate, prescrierea, prin bilet de trimitere, a investigațiilor de diagnosticare, trimiterea pacientului către specialiștii de profil; asistența medicală la domiciliu etc.

• servicii medicale pentru situații de urgență și activități de suport: eliberarea și evidența certificatelor de concediu medical, a certificatelor de deces etc.

Asistența medicală specializată de ambulatoriu se acordă persoanelor asigurate de către medicul specialist de profil.

Asistența medicală spitalicească se acordă persoanelor prin internare în spital.

Asistența medicală urgentă prespitalicească și asistența medicală primară se acordă tuturor persoanelor, inclusiv celor care nu au statut de persoană asigurată, în volumul stabilit de Programul unic,

inclusiv prescrierea medicamentelor și a dispozitivelor medicale compensate în conformitate cu actele normative în vigoare, fără a fi condiționată plata pentru prestarea acestor servicii.

Toate persoanele, inclusiv cele ce nu au statut de persoană asigurată, beneficiază de asistența medicală specializată de ambulatoriu și spitalicească, în cazul maladiilor social-condiționate cu impact major asupra sănătății publice, acoperite din mijloacele fondurilor asigurării obligatorii de asistența medicală.

Asistența medicală stomatologică include următoarele activități acordate de medicul stomatolog:

- 1) asistență stomatologică de urgență în următoarele cazuri: pulpită acută; periodontită apicală acută; stomatită acută; gingivită și stomatită ulcero-necrotică acută; abces; periostită; pericoronarită; hemoragii postextractionale; limfadenită acută; sinuzită acută odontogenă; traume și fracturi ale maxilarelor; pulpită cronică exacerbată; extracții dentare la indicații medicale etc.

2) consultație profilactică tuturor persoanelor asigurate;

3) pentru copiii în vârstă de până la 18 ani și gravide: periajul dentar, detartrajul dentar, aplicarea remediilor profilactice etc.;

4) asistența medicală stomatologică în volum deplin, cu excepția protezării și restaurării dentare, acordată copiilor cu vârsta de până la 12 ani.

Cu referire la personificarea sistemului de asigurare obligatorie în medicină, sindicatele nu o dată au înaintat propunerea respectivă Guvernului. Ministerul Sănătății consideră că personalizarea ar duce la distorsionarea acoperirii cazurilor extrem de grave care impun costuri de sute de mii de lei și care, la rândul lor, ar diminua numărul de cazuri contractate, atât pe programe speciale, cât și pe programe generale, în consecință limitând accesul populației la serviciile medicale.

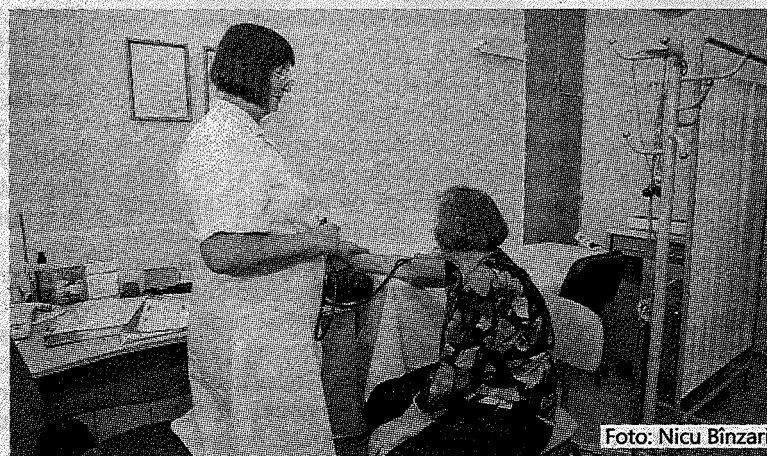

Foto: Nicu Binzari

Avocatul

Dreptul la pescuit

În zilele de odihnă am mers cu familia la un picnic pe malul unui râu. Am luat cu noi și uneltele de pescuit, dar nu a fost să fie. S-a apropiat de noi o persoană și ne-a comunicat că nu avem dreptul să pescuim fără permis special și nici nu este perioada când se permite. Există anumite reguli stabilite la nivel de țară în ceea ce privește pescuitul?

Andrei Ciobanu, r. Călărași

Regulile cu privire la pescuit sunt stabilite prin Legea № 149 din 08.06.2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura.

În legea respectivă, pescuitul este definit drept capturare a peștelui și a altor organisme acvatice în scop comercial, sportiv, amator, de agrement, ameliorativ, științific și de control, pe bază de certificat de atribuire a cotei anuale de pescuit comercial, permis de pescuit comercial, sportiv, amator și de agrement, autorizații de pescuit în scop științific și de control, în locurile, perioadele și cu uneltele prevăzute de lege.

Dreptul la pescuit în obiectivele acvatice piscicole naturale se acordă persoanelor fizice în baza permisului de pescuit sportiv, amator și de agrement, care se eliberează de către Agenția de Mediu, la cerere. Acest drept, însă, poate fi limitat în măsura în care este necesar să se asigure securitatea statului, ocrotirea sănătății populației sau protecția mediului, inclusiv a resurselor biologice acvatice.

În scopul conservării resurselor biologice acvatice, se interzice pescuitul speciilor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova.

Pescuitul sportiv, amator și de agrement se permite în obiectivele acvatice piscicole naturale, cu excepția celor din perimetrul ariilor naturale protejate de stat și zonelor prohibite pentru orice pescuit, în râuri numai de pe mal, în lacuri, iazuri și lacuri de acumulare, de pe mal și din ambarcațiuni, iar în timpul iernii, de pe gheață (cu excepția gropilor de iernat) și se efectuează numai în cursul zilei de la răsăritul și până la asfințitul soarelui, în bază de permis eliberat de către autoritatea emitentă.

Pescuitul sportiv și de amator în amenajările piscicole și în lacurile de acumulare unde se practică piscicultura se efectuează în condițiile stabilite de deținătorii sau administratorii acestor obiective.

Pescuitul sportiv și de amator se efectuează doar cu: undițe de toate formele și sistemele; lansete; racile; mincioguri. Numărul de cârlige pentru un pescar amator nu trebuie să fie mai mare de cinci la toate uneltele folosite, iar captura de pește, mai mare de 5 kg pe zi (cu excepția cazurilor când greutatea

Liubomir DUDULICA, avocatmd@gmail.com

unui pește depășește norma stabilită). Pentru pescuitul racilor, un pescar amator nu poate utiliza mai mult de trei racile, iar captura zilnică nu poate fi mai mare de 30 de raci.

În timpul pescuitului de pe mal, o persoană poate să ocupe un sector de mal de cel mult 10 metri, iar pe gheață sau din ambarcațiuni, pe o rază de maximum 10 m.

La pescuitul sportiv și de amator se admite folosirea momelilor naturale și artificiale. În calitate de momeală naturală pot fi utilizate următoarele specii de pești: porcușor, biban, boartă, guvid, murgoi bălțat, plevușcă, oblete, ghiborț. Unei persoane i se permite să pescuiască pe parcursul unei zile până la 50 de pești pentru momeală.

Perioadele și zonele de prohibiție a pescuitului în obiectivele acvatice piscicole naturale se stabilesc anual printr-un ordin al Agenției de Mediu. Pentru anul 2022, este stabilit că se interzice pescuitul timp de 62 de zile consecutive, în perioada de la 15 aprilie până la 15 iunie 2022 inclusiv, în obiectivele acvatice piscicole naturale specificate. În unele obiective acvatice este interzis pescuitul pe tot parcursul anului. Se interzice folosirea mijloacelor de transport acvatic de către persoane particulare în obiectivele acvatice piscicole naturale în perioada de prohibiție și în locurile interzise pentru pescuit.

Încălcarea regulilor de pescuit se sancționează cu amendă de la 9 la 12 unități convenționale (de la 450 la 600 de lei), aplicată persoanei fizice.

Îndeletnicirea ilegală cu pescuitul, vânatul sau cu alte exploatare ale apelor, cu utilizarea substanțelor explozive și otrăvitoare sau a altor mijloace de nimicire în masă a faunei, dacă aceasta a cauzat daune ce depășesc 200 de unități convenționale, atrage răspundere penală și se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1050 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la un an.

Aniversare

Un „soldat universal”: omul potrivit la locul potrivit

Recunosc, am avut doar câteva joburi la viața mea, deși am lucrat cu mai mulți șefi, dar acesta din urmă e unul deosebit. De fapt, eu îl cunoșteam pe Ilie Lupan de mai dinainte, pe când activam la „Moldova Suverană”. El lucra ca redactor la „Moldpres” și știam sigur când era în tură: titlurile știrilor erau normale, fraza elegantă... Când erau ceilalți colegi de-ai lui în tură, aveam mari bătăi de cap cum să aducem la „starea normală” o știre...

Dar l-am cunoscut mai bine, îndeaproape de când a venit la „Vocea poporului”, lucrând cu el în același birou, față în față, de aproape nouă ani. Ce să vă zic... În viața mea am cunoscut puțini oameni atât de instruiți ca Ilie – o adevărată „enciclopedie ambulantă”. Fie că era vorba de sport (a scris despre sport, chiar a redactat un dicționar enciclopedic sportiv, pana lui simțindu-se chiar în prefață), de economie (interviurile lui cu specialiști notorii au rămas în analele presei de la noi), nemaivorbind de politică (a fost comentator politic la „Literatura și Arta”, „Mesagerul” ș. a.). Este și un bun reporter (am fost martor: când nu avea cine să meargă la un eveniment, în situații ad-hoc, Ilie nu a ezitat, chiar dacă era șef, și a mers acolo ca să scrie un reportaj ca un adevărat profesionist). Nu mai spun că e bine cunoscut ca redactor și traducător (a redactat zeci de

Foto: Ion Scrifos

cărți, a tradus mai multe cărți), ba chiar a și editat câteva cărți proprii. Ultima carte pe care a semnat-o, „Însemnările unui tânăr rebel”, dar și proza și versurile publicate în reviste literare și postate pe site-uri online stau ca mărturie în acest sens. Într-un cuvânt, un „soldat universal” al literelor...

În ultimul timp, de când Ilie a fost numit în funcția de redactor-șef, o spun cu inima deschisă (după o perioadă critică), lucrurile la ziar merg strună. Oamenii muncesc cu bucurie, cu plăcere, toată lumea e bine dispusă, fiindcă șeful e mereu cu zâmbetul pe buze și cu glume în diferite situații.

Ei, cum să nu îți la redactorul-șef în astfel de cazuri,

dacă și conducerea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova i-a acordat „Insigna de Onoare a CNSM”, „în semn de înaltă prețuire pentru activitate îndelungată și prodigioasă în promovarea imaginii sindicatelor, spirit profesionist manifestat în valorificarea sindicalismului autentic pe principii democratice, precum și cu prilejul aniversării a 65-a”. Chiar dacă el bănuia că ar putea fi o eroare în cifre, în sensul că ar fi exagerată... Iar liderii sindicali au avut doar cuvinte de laudă la adresa lui.

La mai mult și la mai mare din partea colegilor și nu numai, Ilie!

Anatol FIȘER

Foto: FSCM

Spartachiada a XIX-a

Sindicaliștii din comunicații și-au demonstrat performanțele sportive

După perioada de pandemie, membrii de sindicat din cadrul Federației Sindicatelor din Comunicații (FSCM), și-au demonstrat performanțele sportive în cadrul Spartachiadei a XIX-a, desfășurată pe 21-22 mai curent în tabăra de odihnă „Camping” din Vadul lui Vodă. A fost un eveniment de amploare, la care au participat 339 de salariați, membri de sindicat din 24 de organizații membre ale FSCM.

Conform regulamentului de organizare a Spartachiadei, s-au desfășurat competiții sportive la probele: joc de dame, șah, tenis de masă, volei femeii, volei bărbați și mini-fotbal.

Evenimentul a fost deschis de către Elizaveta Iurcu, președintele FSCM, care a adus un mesaj de susținere pentru toți participanții la sărbătoarea sportivă, menționând importanța păstrării spiritului competitiv și de echipă pe parcursul desfășurării competițiilor.

Prezent la activitatea sportivă, președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, Igor Zubcu, a salutat osârdia președintelui FSCM de a promova modul de viață sănătos prin desfășurarea Spartachiadei salariaților, membri de sindicat.

Cu mesaje de încurajare și susținere au mai fost prezenți Roman Cojuhari, director interimar al Î.S. „Poșta Moldovei”, Inna Kiriakova, director pentru resurse umane la S.A. „Moldtelecom”, Corneliu Jaloabă, vicedirector al Centrului de Tehnologii Informaționale în Finanțe, și Serafim Rogatîi, directorul Centrului de Poștă Orhei. Desfășurarea competițiilor sportive a fost asigurată de un colegiu de arbitri și susținută de liderii sindicali.

FSCM le mulțumește membrilor de sindicat pentru participare la Spartachiada a XIX-a, administratorilor de întreprinderi pentru susținere și liderilor sindicali pentru implicare activă în desfășurarea competițiilor sportive.

Cor. VP

Competiție

Concursul Național cel mai bun în „Haute Couture” a ajuns la a treia ediție

Foto: Nicu Bînzari

Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Ușoară, fondatorul Comitetului sectorial pentru formarea profesională în ramura Industria Ușoară, în comun cu Centrul de Excelență în Industria Ușoară (CEIU), în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării, precum și cu Asociația Obștească Educație pentru Dezvoltare și cu alte asociații obștești, cu parteneri sociali, cu agenți economici din domeniu, a organizat a treia ediție a Concursului Național cel mai bun în „Haute Couture”.

Președintele juriului, Nadejda Rusnac, a menționat, între altele: „Comitetul sectorial a promovat permanent industria ușoară. Avem nevoie de specialiști profesioniști, bine pregătiți în domeniu, care să facă față tuturor provocărilor”.

Concursul a avut drept scop stimularea, perfecționarea calificării profesionale, dezvoltarea competențelor profesionale a vi-

torilor absolvenți. Totodată, se urmărește dezvoltarea capacităților și a performanțelor elevilor în vederea creșterii potențialului forțelor de muncă competitive pe piața muncii, dar și promovarea schimbului de experiență privind pregătirea și instruirea profesională a elevilor care își fac studiile în domeniul industriei ușoare.

La concurs au participat 45 dintre cei mai buni elevi de la 16 instituții de învățământ profesional tehnic secundar și postsecundar, care și-au demonstrat cunoștințele și abilitățile practice la probele: modelarea constructivă a produselor vestimentare – tehnologia confecțiilor; croitorul iscusit; cusătorul dibaci; cusătoreasa profesionistă.

Juriul Concursului Național „Cel mai bun în „Haute Couture”, ediția 2022, a desemnat 15 câștigători ai concursului în baza rezultatelor obținute la diferite probe. Acestora li s-au înmănat diplome și mențiuni.

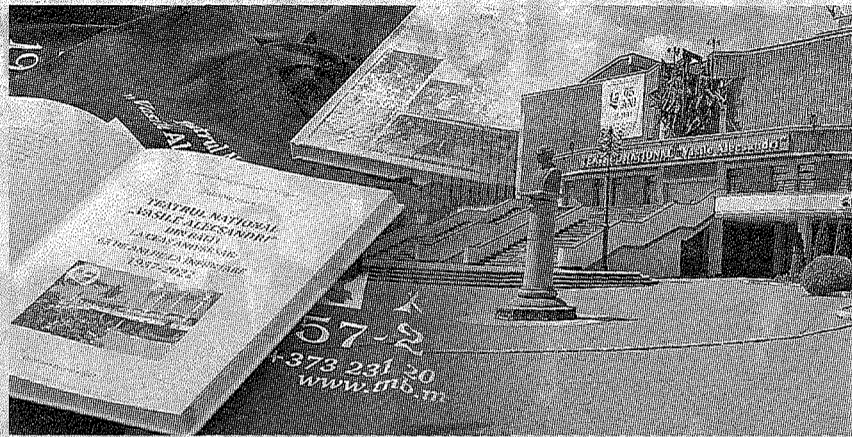
Cor. VP

La ceas aniversar

Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Bălți, la 65 de ani

Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Bălți și-a sărbătorit recent cea de-a 65-a aniversare. „La debutul teatral, din 1957, a fost prezentat spectacolul „Chirița în lași sau Două fete și o neneacă” după Vasile Alecsandri, în regia primului regizor Boris Harcenco. De la acel prim pas, urcușul repertorial înregistrează cifra de 285 de premiere, nouă directori, 50 de regizori, a declarat pentru Moldpres Onorina Burlac-Tănase, directorul instituției.

Cu această ocazie, trupa Teatrului a organizat un șir de acțiuni culturale. Printre acestea se numără premiera spectacolului „Avalanșa” de Tuncer Cücenoglu, în regia lui Linas Zaicauskas. Este o piesă de anvergură internațională. Mesajul transmis de piesă este unul profund și reprezentativ pentru ziua de astăzi – tăcerea, pa-

sivitatea nu vor schimba nimic în bine. Pentru asta e nevoie de curaj, atitudine și de asumarea unor decizii ferme”, a specificat Onorina Burlac-Tănase.

Un eveniment important a fost și lansarea cărții „Teatrul Național „Vasile Alecsandri” la ceas aniversar: 65 de ani de la înființare”, alcătuitor Valentin Jitari. Cartea ilustrată color are 160 de

pagini, în care este inserată istoria celor 65 de ani de activitate a instituției, chipurile și rolurile actorilor, publicistică și critică literară. Editarea cărții a fost posibilă grație proiectului realizat de Secția literatură a Naționalului din Bălți și prezentat Ministerului Culturii, Comisiei de selecție pentru editarea cărții naționale.

Din tată în fiu

Promovează meșteșugul moștenit de la părinți

Mesterul popular Constantin Cojan din satul Colibași, raionul Cahul, prelucrează cu dibăcie pielea de oaie, confecționând cojoace, căciuli și bundițe tradiționale.

Constantin Cojan spune că dragostea față de această meserie i-a fost altoită din copilărie de către tatăl său, Stelian, un mare meșter popular cunoscut prin părțile Cahulului și nu numai. Și fratele său mai mare, Toader, care a plecat de ani buni cu familia în America, a fost tot cojocar. Văzând cât de iscusit mânuiește tatăl cele două unelte, acul și degetarul, s-a îndrăgostit și el de acest meșteșug pe toată viața.

„De mic copil, de când m-am trezit, am văzut acul și degetarul. Pielicelele le prelucrăm vara, când e cald afară. Toate ornamentele de pe bundițe sunt făcute cu mâna și pregătite din timp. Apoi mă așez la mașina de cusut, tot moștenită de la străbunii mei. Căciulile le fac din aceste forme pe care le am tot de la tatăl meu. Vreau să vă spun

că mă bucur când sunt invitat să prezint lucrările mele în România, unde am ocazia să fac o rotație prin toate muzeele din județele țării”, a menționat meșterul popular la postul de radio Moldova 1.

Obiectele vestimentare confecționate de meșterul Constantin Cojan au fost expuse, de asemenea, la diferite festivaluri internaționale din Kiev, Odesa, București, Istanbul.

Cor. VP

Afiș cultural

CONCERTE

27 mai
Palatul Național „Nicolae Sulac” – „Mark Oselski – 33” – 18.00

TEATRU

27 mai
Teatrul de pe strada Trandafirilor - „Flori pentru Algeron” – 18.00
„A. P. Cehov” - „A venit un bărbat la o femeie” – 18.30
28 mai
„A. P. Cehov” - „Pășind printre nori” – 18.30

Teatrul de pe strada Trandafirilor - „Flori pentru Algeron” – 18.00

Teatrul Geneza Art - „Gardenia” – 19.00
„Guguță” - Teoria marelui haos (o poveste antiutopică) – 19.00

29 mai
Satiricus „I. L. Caragiale” – „Fără pijamale” – 18.30
Teatrul Geneza Art - „Gardenia” – 19.00
„Eugene Ionesco” - „Arta conviețuirii” – 17.30
Teatrul de pe strada Trandafirilor - „Flori pentru Algeron” – 18.00
„Guguță” - Teoria marelui haos (o poveste antiutopică) – 19.00

Horoscop săptămânal

BERBEC

Dialoguri cu șefii, cu oameni importanți din diverse domenii de activitate, prezentări profesionale oficiale, un amalgam de activități inedite care vă pun în rol principal pe scena vieții publice. De mare folos vă sunt prietenii și protectorii din sfera profesională.

TAUR

Călătorii, studii, dialoguri pe teme culturale, iată câteva dintre temele principale ale acestei perioade. Se conturează activități de anvergură în sfera profesională, întâlniri și dezbateri oficiale cu persoane publice importante, oferte de colaborare inedite.

GEMENI

Descoperiți plăți pe care trebuia să le faceți cândva și din varii motive ați uitat de ele. Planurile de investiții pe termen lung mai trebuie să aștepte. Foarte interesant cum în anumite momente ale zilelor veți avea revelații asupra rolului unor oameni care, aparent, vă pun bețe în roate.

RAC

Relaționați cu multă lume în aceste zile, mai ales cu oameni din sfera profesională. Dialogurile oficiale vor fi frecvente și veți fi nevoiți să formulați opinii și chiar să-i ascultați pe alții. Contradicțiile vor fi frecvente, punctate pe alocuri cu note ciudate.

LEU

Revin în atenție sarcini de lucru care sunt nefinalizate sau la care mai trebuie adăugat ceva urgent. Selectați prioritățile, dozați-vă eforturile. Se pot accentua afecțiuni ale sistemului osos și ale stomacului, de aceea fiți prudent și îngrijiți-vă corespunzător.

FECIOARĂ

Relațiile sentimentale vă acaparează atenția, fiind vorba despre chestiuni vechi. Este nevoie să reformulați opiniile privitoare la iubire, implicațiile ei și felul în care vă manifestați sentimentele față de cei dragi. Stați de vorbă cu oameni de încredere.

BALANȚĂ

Este nevoie să acordați timp și resurse materiale familiei și spațiului de locuit. Membrii familiei pot solicita ajutorul în diverse chestiuni personale, pot avea loc dezbateri pe teme patrimoniale. Alegeți-vă cuvintele cu grijă, ascultați ce vi se spune și, la final, decideți împreună cu membrii familiei.

SCORPION

Sunteți nevoiți să rezolvați demersuri legate de acte, care fie au rămas nefinalizate, fie trebuie reluate în totalitate din diverse motive. Gândurile și comunicarea sunt viciate, de aceea fiți selectivi în vorbe și gesturi. Membrii familiei vor avea nevoie de sprijinul dumneavoastră.

SĂGETĂTOR

Este rost să primiți bani dinspre locul de muncă, dar și cineva drag vă poate oferi cadouri deosebite. Totuși, interesul este legat de veniturile pe care le obțineți în urma eforturilor depuse la serviciu. Nemușturile financiare persistă. Deocamdată, traversați o perioadă în care vă puteți bizui pe ceea ce aveți.

CAPRICORN

Aveți energia necesară pentru a opera în viața schimbări care să vă plaseze pe alte coordonate, alături de alți oameni. Depinde numai de dumneavoastră să gestionați corect stările pe care le experimentați acum. Apar cheltuieli, dar este posibil să primiți salariul sau favoruri importante.

VĂRSĂTOR

Sunteți concentrat mai mult pe treburile personale în aceste zile. Sănătatea este vulnerabilă pe segmentele sistemului osos și articular. Prudență, calm, răbdare, toleranță! Aveți nevoie de odihnă prelungită, conștientă și de o dietă potrivită constituției.

PEȘTI

Activitățile comune cu aceste persoane vă vor solicita mult și bine, de aceea fiți prudent. Unii vin spre dumneavoastră foarte bine mascați cu intenții nobile, dar scopurile lor sunt de cu totul altă natură. Oboseala se va accentua, fiind nevoie să vă odihniți.